

Vergaderjaar 2008–2009

31 874

Wijziging van de Wet kinderopvang in verband met een herziening van het stelsel van gastouderopvang

J

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 19 augustus 2009

In de commissievergadering van 7 juli 2009 zijn twee door de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorgehangen ontwerpbesluiten aan de orde geweest: het besluit deskundigheidseisen gastouders en een wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkoming kosten kinderopvang. Bij verschillende leden van de commissie bestond de behoefte nader in te gaan op beide AMvB's. Naar aanleiding daarvan heeft de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid¹ op 15 juli 2009 een brief met vragen gestuurd aan de staatssecretaris.

De staatssecretaris heeft op 13 augustus 2009 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid,
Warmolt de Boer

¹ Samenstelling:

Schuurman (CU), Holdijk (SGP), Dupuis (VVD), Dölle (CDA), (voorzitter), Tan (PvdA), (vicevoorzitter), Meulenbelt (SP), Ten Hoeve (OSF), Linthorst (PvdA), Biermans (VVD), Essers (CDA), Schouw (D66), Leijnse (PvdA), Thissen (GL), Slager (SP), Goyert (CDA), De Boer (CU), Asscher (VVD), Hillen (CDA), Laurier (GL), Hermans (VVD), Ten Horn (SP), Meurs (PvdA), Leunissen (CDA), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Lagerwerf-Vergunst (CU), Vliegenthart (SP), Yildirim (Fractie-Yildirim) en Flierman (CDA).

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Den Haag, 15 juli 2009

In de commissievergadering van 7 juli 2009 zijn twee door u voorgehangen ontwerpbesluiten aan de orde geweest: het besluit deskundigheidseisen gastouders en een wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkoming kosten kinderopvang. Bij verschillende leden van de commissie bestaat de behoefte nader in te gaan op beide AMvB's.

De leden van de **CDA**-fractie vragen u hoe deze AMvB's zich verhouden tot de zorgen en bezwaren die door de woordvoerder van deze fractie zijn geuit in de eerste termijn van de plenaire behandeling van het wetsvoorstel gastouderopvang (31 874).

De leden van de **VVD**-fractie hebben reeds bij de behandeling van het wetsvoorstel gastouderopvang hun bezwaren hiertegen kenbaar gemaakt. Deze bezwaren richten zich ook tegen beide besluiten. Mede omdat de leden van de VVD-fractie een algemeen protest weinig zinvol achten, volstaan zij nu met de opmerking dat uit de voorgenomen besluiten zonneklaar het overmatig bureaucratische karakter van de wet blijkt. Voor het overige sluiten zij zich aan bij de opmerkingen van de PvdA-fractie.

Bij de leden van de **PvdA**-fractie bestaan bezwaren tegen de wijziging van het besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkoming kosten kinderopvang op het punt van het maximaal te declareren aantal uren per maand. U stelt dat dit gebaseerd is op een fulltime werkweek met overwerk (48 uur) en 1 uur reistijd per dag. Nog afgezien van het feit dat bij de leden van de PvdA-fractie weinig mensen bekend zijn die stelselmatig, iedere week, 2 uur per dag overwerken (bij een werkweek van 38 uur), komt dat getal uit op 53 uur per week. Als voor het gemak wordt aangenomen dat dit (met 's morgens afscheid nemen en 's avonds in de jas helpen) betekent dat het kind 5 dagen per week 11 uur per dag in de opvang zit, dan komt dit neer op 230 uur per maand en op jaarbasis 2760 uur. Dit betekent dat een ouder ruim 50 weken per jaar 55 uur per week dagopvang kan declareren. Dat lijkt de leden van de PvdA-fractie geen reële situatie. Ouders zijn zeker 4 weken per jaar vrij (drie weken zomervakantie en een week tussen kerst en oud en nieuw). Voor de buitenschoolse opvang gaat deze berekening al helemaal niet op. De meeste kinderen gaan tussen 8.30 uur en 15.00 uur naar school. Stel dat zij van 7.30 uur tot 8.30 uur en van 15.00 tot 19.00 uur naar de buitenschoolse opvang (bso) gaan en op woensdag van 13.00 uur tot 19.00 uur. Dat komt neer op 4 dagen van 5 uur bso en 1 dag van 7 uur bso. Samen 27 uur per week. Een schooljaar telt 40 weken. Dat is 1080 uur per jaar. Vier weken zijn ouders vrij, zodat er 8 vakantieweken overblijven waarin de kinderen full-time opgevangen moeten worden. 8x55 uur is 440 uur. Opgeteld bij de bso voor en na schooltijd komt het totaal aantal uren op 1520 (1080 plus 440). Dat is nogal een verschil met het voorgestelde maximum van 2760.

Zelfs als wordt uitgegaan van hele jonge scholieren, die ook op vrijdagmiddag vrij zijn kom je niet aan de 2760 uur, maar aan 1600 uur (veertig weken drie dagen 5 uur bso en 2 dagen 7 uur bso, plus acht weken schoolvakanties van 55 uur bso). Als wordt uitgegaan van 1600 uur (en dat zou naar de mening van de leden van de PvdA-fractie al heel veel zijn) zou je voor de bso op een maximum van 135 uur (naar boven afgerond) bso komen.

Graag ontvangen de leden van de PvdA-fractie een reactie op deze bezwaren.

De leden van de **SP**-fractie vragen de staatssecretaris opnieuw het 5 euro tarief nader toe te lichten. Waarom wordt het tarief voor gastouderopvang niet geïndexeerd net zoals de tarieven voor de kinderopvang in kinderdagverblijven en de vergoeding voor buitenschoolse opvang?

De leden van fracties van **ChristenUnie** (mede namens **SGP**) en **SP** verzoeken de staatssecretaris de AMvB's na advisering door de Raad van State, maar voor inwerkingtreding opnieuw aan de Eerste Kamer voor te leggen, zodat nog nader overleg mogelijk is.

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid,
A. H. M. Dölle

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 augustus 2009

Graag wil ik de leden van de commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschapsbeleid danken voor de vragen die zij in het kader van de concept-amvb's behorende bij het wetsvoorstel gastouderopvang (31 874) hebben gesteld. Met belangstelling heb ik hiervan kennis genomen. In deze brief ga ik in op de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe deze amvb's zich verhouden tot de zorgen en bezwaren die door de woordvoerder van deze fractie zijn geuit in de eerste termijn van de plenaire behandeling van het wetsvoorstel gastouderopvang. De opmerking van de leden van de CDA-fractie begrijp ik zo dat het gaat om de zorgen en bezwaren die rechtstreeks de onderwerpen van deze amvb's betreffen.

Met betrekking tot het ontwerp-Besluit deskundigheidseisen heeft de CDA-fractie haar zorgen geuit over het risico dat huidige gastouders zich wellicht al bij voorbaat zullen terugtrekken. Bij het bepalen van de deskundigheidseisen is het uitgangspunt geweest dat gastouders aan de deskundigheidseisen kunnen voldoen binnen een redelijke termijn, tegen redelijke kosten en met redelijke inspanningen. Dit betekent niet dat we van alle gastouders verlangen dat zij nog een opleiding gaan volgen. Een gastouder die nog niet in het bezit is van het vereiste MBO-2-diploma kan door middel van een EVC-procedure of een examen van een MBO-instelling aantonen dat hij al aan deze deskundigheidseis voldoet. Beide routes kunnen in korte tijd doorlopen worden, omdat de nadruk ligt op het erkennen van kennis en vaardigheden die gastouders al hebben opgedaan. Een examen zal bijvoorbeeld een paar uur in beslag nemen en kan deels worden afgenomen op de opvanglocatie. Dit geldt ook voor het onderdeel in de EVC-procedure waarin de competenties gewaardeerd worden op basis van het portfolio dat een gastouder bijvoorbeeld samen met het gastouderbureau heeft opgebouwd. Samen met de branche wordt nu gewerkt aan de inrichting van een centraal meldpunt waar gastouderbureaus en gastouders terecht kunnen voor informatie en ondersteuning. Gastouderbureaus kunnen hun gastouders hier aanmelden voor een EVC-procedure of een examen en in aanmerking komen voor een tijdelijke compensatie van 75 procent tot maximaal 750 van de kosten van een EVC-procedure. Deze compensatie wordt gefinancierd uit de OCW-begroting.

De leden van de CDA-fractie hebben voorts gevraagd of de regering bereid zou zijn om gastouders van wie bekend zou zijn dat ze reeds een aantal jaren werkzaam zijn, te vrijwaren van de professionaliseringseisen. Een vrijwaring voor gastouders die al jaren naar tevredenheid als gastouder werkzaam zijn, zou betekenen dat er geen objectieve norm is en dat er een willekeurig systeem gehanteerd zou worden. Of wordt voldaan aan het criterium «jarenlang» is immers niet op betrouwbare wijze te controleren.

Met betrekking tot het ontwerp-Besluit tot wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkoming in kosten kinderopvang alsmede tot intrekking van het Tijdelijk besluit innovatieve kinderopvang in verband met een herziening van het stelsel van gastouderopvang heeft het CDA zijn zorgen geuit over het ontbreken van een koppeling tussen gewerkte uren en opvanguren in het besluit en daarmee samenhangend

over de fraudegevoeligheid van het besluit. Zoals hierboven aangegeven, regelt dit besluit het maximaal aantal uren kinderopvang per kalendermaand dat voor tegemoetkoming in aanmerking komt. Deze maximering is nodig omdat er geen rechtstreekse koppeling bestaat tussen gewerkte uren en aantal uren kinderopvang. Toegezegd is dat nader onderzocht wordt hoe deze koppeling gerealiseerd kan worden. De komende periode zal dat onderzoek plaatsvinden. Voor de aanstaande begrotingsbehandeling zal de Kamer een brief ontvangen met de uitkomsten van dit onderzoek en met voorstellen voor vervolgstappen.

Overigens is er geen sprake van een halvering van de bijdrage voor de gastouderopvang, zoals de woordvoerder van de CDA-fractie in de eerste termijn aangaf. Zoals blijkt in het besluit wordt het maximum uurtarief in de gastouderopvang gesteld op € 5,00 in 2010. In 2009 bedraagt dit maximum uurtarief € 6,10.

Over de opvatting van de leden van de VVD-fractie dat uit de voorgenomen besluiten het overmatig bureaucratisch karakter van de beide besluiten blijkt, kan het volgende worden opgemerkt. Het ontwerp-Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in de kosten kinderopvang heeft o.a. als doel het tegengaan van oneigenlijk gebruik en misbruik door het instellen van een maximum aantal te declareren uren per opvangsoort. Door dit maximum kunnen excessief hoge aantallen toeslaguren worden voorkomen. Dit besluit heeft verder geen gevolgen voor de administratieve lasten en de bureaucratie neemt niet toe. Ook het ontwerp-Besluit deskundigheidseisen zal geen grote gevolgen hebben voor de administratieve lasten. Gastouders zijn per 1 april 2008 al verplicht om in het bezit te zijn van het certificaat Eerste Hulp aan kinderen. Wat betreft de overige deskundigheidseisen kunnen gastouders in korte tijd aantonen dat zij daar aan voldoen: EVCprocedure of MBO-examen.

De leden van de PvdA-fractie vragen een reactie op hun bezwaren met betrekking tot het maximaal te declareren aantal uren per maand. Bij het vaststellen van het maximaal aantal te declareren toeslaguren per maand is het uitgangspunt van het kabinet dat de Wet kinderopvang fulltime werk en overwerk binnen de wettelijke arbeidstijden mogelijk maakt. Het lijkt het kabinet redelijk om het gemiddelde van 48 uur dat een werknemer volgens de Arbeidstijdenwet maximaal per week mag werken hiervoor als norm te hanteren. Per maand is dat 208 uur. Rekening houdend met een reistijd van een uur per dag voor het brengen en halen, leidt dit tot een norm van het maximaal aantal te declareren uren van 230 uur per maand. Bij de vaststelling van deze norm is anders dan in de berekening van de leden van de PvdA-fractie, geen rekening gehouden met 4 weken vakantie van de ouders. Dat komt omdat de norm per maand geldt (immers kinderopvangtoeslag wordt ook maandelijks uitgekeerd) en ouders niet elke maand een deel van de vakantiedagen zullen opnemen. Het feit dat de norm maandelijks wordt vastgelegd is ook de reden waarom de berekening van de fractie bij BSO niet opgaat. In de maanden dat kinderen schoolvakantie hebben en ouders doorwerken, dient de Wet kinderopvang fulltime werk en overwerk ook mogelijk te maken.

De leden van de SP-fractie vragen opnieuw het 5 euro tarief nader toe te lichten. Tevens vragen zij waarom het tarief voor gastouderopvang niet wordt geïndexeerd zoals de tarieven voor kinderopvang in kinderdagverblijven en de vergoeding voor buitenschoolse opvang. Het kabinet heeft besloten om het tarief voor professionele gastouderopvang op € 5 vast te stellen. Dit maximum uurtarief is gebaseerd op het gegeven dat opvang door gastouders goedkoper is dan opvang door een kindercentrum. Voor gastouders gelden ook in de toekomst minder hoge

opleidingseisen dan voor leidsters in een kindercentrum. Gastouders maken bovendien minder kosten voor het exploiteren van een specifieke accommodatie voor het opvangen van kinderen en hebben minder administratiekosten en overhead. In de wet gastouderopvang staat dat het tarief van € 5 ingaat per 1 januari 2010. Vanaf dan zal het uurtarief jaarlijks geïndexeerd worden.

De leden van de fracties van ChristenUnie (mede namens de SGP) en SP vragen de amvb's na advisering door de Raad van State, maar voor inwerkingtreding opnieuw aan de Eerste Kamer voor te leggen, zodat nader overleg mogelijk is. Voor zover de vraag van deze leden het verzoek behelst om na advies van de Raad van State, doch voor publicatie in het Staatsblad, het besluit opnieuw voor te leggen, kan ik aan dat verzoek niet voldoen. Voor de bekendmaking in het Staatsblad kan de amvb niet aan de Eerste Kamer worden aangeboden, want pas door die bekendmaking wordt zij openbaar. Indien de leden met hun verzoek bedoelen de amvb voorgelegd te krijgen na de bekendmaking dan verzoeken zij in feite om een zogenoemde «nahang» van de amvb. Nog afgezien van het feit dat de Wet kinderopvang hierin niet voorziet, zou een nader overleg op dat moment niet meer kunnen leiden tot aanpassing van de reeds bekendgemaakte amvb. Een aanpassing zou een nieuwe amvb vergen, die – net als de onderhavige amvb's aan uw Kamer zou moeten worden voorgelegd voorafgaand aan de aanbieding aan de Raad van State.

Het zou mijn voorkeur hebben gehad de volgende stap in het totstandkomingsproces van het ontwerp-Besluit tot wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkoming kosten kinderopvang te zetten nadat uw Kamer buiten het reces kennis had kunnen nemen van deze beantwoording. Met het oog op een tijdige publicatie heb ik mij echter genoodzaakt gezien het besluit op 11 augustus jl. aan de Koningin voor te leggen ten behoeve van advisering door de Raad van State. In verband met een goede uitvoering door de Belastingdienst dient het besluit uiterlijk medio oktober te zijn gepubliceerd. Graag vraag ik begrip van uw Kamer voor de nu gevolgde procedure.

Voor de goede orde merk ik hierbij op dat van het Besluit deskundigheids-eisen gastouders kinderopvang de voorhangprocedure formeel is afgerond op 28 september. Dit besluit zal pas na die datum aan de Raad van State voor advies worden voorgelegd.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. A. M. Dijkema